

Oddíl E – učební osnovy
I.1.A

ČESKÝ JAZYK A KOMUNIKACE

Charakteristika předmětu:

ČESKÝ JAZYK A KOMUNIKACE

v nižším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Předmět český jazyk a komunikace vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP.

V českém jazyce a komunikaci studenti získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování českého jazyka a k poznávání a rozlišování všech jeho forem. Jazyková výchova vede studenty k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvíjení potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy a jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Čeština se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem dorozumění a získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V komunikační a slohové výchově se studenti učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného i vnímaného textu. Studenti se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole i mimo ni, analyzovat je a kriticky posuzovat jejich obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat a hodnotit také formální stránku textů a jejich výstavbu.

V českém jazyce a komunikaci je ve všech ročnících průběžně realizováno průřezové téma Mediální výchova, v průběhu celého studia mají všichni studenti možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny. V předmětu český jazyk a komunikace jsou využívány znalosti učiva z oblastí Člověk a společnost, Informační a komunikační technologie a Člověk a svět práce.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
prima	2	X
sekunda	2	X
tercie	2	X
kvarta	2	X

Organizace výuky

Hodiny českého jazyka a komunikace většinou probíhají v kmenových učebnách. Pokud je to možné, jsou třídy na výuku jazyka děleny, potom se k práci v českém jazyce a komunikaci využívá kromě kmenové třídy i učebna informatiky, zejména při práci s českým národním korpusem.

Jsou využívány nejrůznější jazykové texty a učebnice, v průběhu celého studia jsou studenti vedeni k práci s jazykovými a encyklopedickými příručkami. V rámci výuky jednotlivé ročníky společně pravidelně navštěvují Krajskou vědeckou knihovnu v Liberci.

Výchovné a vzdělávací strategie

Schopnost dorozumět se s ostatními lidmi a porozumět informaci patří k základním výchovným a vzdělávacím strategiím v předmětu český jazyk a komunikace.

Kompetence k učení

při interpretaci textů vedeme studenty ke kritickému přístupu k různým zdrojům informací

poznáváme jazykové normy a tím přecházíme k osvojení norem obecně i v komunikační rovině

realizací skupinových referátů učíme studenty organizaci vlastní práce, skupinové práce atd.

vedeme studenty k evaluaci a autoevaluaci

prostředkem k vyhledávání a třídění informací jsou referáty a besedy o četbě na akci BIPO zadáváme tvořivé úkoly

při dramatizaci textů vedeme studenty k hledání vhodných metod a forem učení

zadáváme studentům individuální projekty

Kompetence k řešení problémů

zadání slohových úloh formulujeme tak, aby studenty podněcovalo k přemýšlení, rozvíjelo jejich kreativitu

uskutečňujeme řízené interpretace textů

při aplikaci učiva ze syntaxe vedeme studenty k logickému řešení zadání

individuální schopnosti a dovednosti rozvíjíme při slohu a plnění úkolů „v terénu“

při procvičování učiva vedeme studenty k zodpovědnosti za vlastní i společnou práci

týmová práce při tvoření společných textů (např. reportáží) vede k řešení problémových situací

zadáváme individuální projekty

Kompetence komunikativní

referáty a řízenou interpretací textů vedeme studenty k rozvoji komunikativních dovedností

studenty učíme funkčnímu využívání nonverbální komunikace

některé domácí úkoly jsou řešeny s využitím návštěvy knihovny či s použitím internetu

výuka publicistiky probíhá v kontaktu s veřejností (praktické úkoly)

výuku často vedeme formou dialogu a diskuze

klademe důraz na jazykovou kulturu žáků; přispívají k tomu i školní akce
např., projekty, Pegylie, práce ve školním divadelním souboru Stopa
doporučujeme studentům přispívat do školního časopisu Luštěniny
studenty vedeme k exaktnosti ve vyjadřování, k volbě stylově vhodných a
funkčních jazykových prostředků vzhledem k cíli projevu

Kompetence sociální a personální

dramatizujeme zvolené texty; tím vedeme studenty k vytváření pravidel při práci; nová látka (nejen její procvičení) je prezentována formou skupinové práce

na kurzech i na Akci BIPO studenty vedeme k vytváření dobrých mezilidských vztahů a k rozvoji komunikace

zúčastňujeme se besed s významnými osobnostmi kulturního a společenského života

studenty vedeme k autoevaluaci

v projektech, seminárních a ročníkových pracích a při volbě volitelných předmětů podporujeme zájmovou orientaci žáků

výuku realizujeme týmovou prací (např. kolektivní referáty)

Kompetence občanské

při besedách s hosty a při diskusích v hodinách učíme studenty respektovat názor druhého

při návštěvách divadla respektujeme společenské normy

při práci s texty podporujeme zodpovědnost žáků za sebe i své okolí

podporujeme studenty v samostudiu

etické, kulturní a duchovní hodnoty spoluvytváříme při společných návštěvách divadla, přispíváním do školního časopisu Luštěniny, prací ve školním divadelním souboru Stopa

rozvíjíme u studentů jazykovou toleranci stratifikací češtiny funkční a regionální

odhalujeme principy správné argumentace, ale i demagogie a manipulace při komunikaci

Kompetence pracovní

při skupinové práci tvoříme vlastní pravidla, která studenti respektují; zároveň jde o plnění zvolených nebo zadaných termínů

slovní zásobu v českém jazyce a komunikaci orientujeme i na budoucí praxi žáků

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

P R I M A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
<p>Jazyková výchova zvuková stránka jazyka: pravopis lexikální a morfologický morfematický rozbor slova -slovtvorba: způsoby tvoření slov, slova příbuzná morfologie: ohebné slovní druhy syntax: věta jednoduchá, základní větné členy</p>	<p><i>student standardně vyslovuje česká slova, využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů, rozlišuje spisovné a nespisovné koncovky pracuje s PČP a SSČ zvládá pravopis ve větě jednoduché rozlišuje způsoby obohacování slovní zásoby rozpozná slovní druhy zvládá strukturu jednoduché věty</i></p>	<p>Realizováno PT Mediální výchova</p> <p>PČP = Pravidla českého pravopisu SSČ = Slovník spisovné češtiny</p>
<p>Komunikační a slohová výchova administrativní styl (pozvánka) tvořivé psaní (vypravování) odborný styl (popis) mluvní cvičení, nácvik diskuze, výpisky</p>	<p><i>student rozlišuje subjektivní a objektivní záměr partnera v psaném projevu vhodně používá prostředky spisovné a obecné češtiny v konkrétní komunikační situaci rozlišuje subjektivní a objektivní záměr partnera v hovoru aplikuje poznatky o jazyce a stylu správně užívá verbálních a nonverbálních prostředků naslouchá, nepřerušuje pracuje s informačními zdroji</i></p>	<p>Možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny Realizováno PT Mediální výchova</p>

S E K U N D A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky

<p>Jazyková výchova zvuková str. jazyka: spisovný/ nespisovný projev pravopis lexikální, morfológický a syntaktický morfológie: neohebné a neohebné slovní druhy lexikologie: význam slova a druhy pojmenování syntax: věta jednočlenná a dvojčlenná, rozbor věty jednočlenné, věta složená</p>	<p><i>student rozlišuje spisovný jazyk a obecnou češtinu; využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů samostatně pracuje s PČP a SSČ; v písemném projevu zvládá lexikální, morfológický a syntaktický pravopis poučeně užívá spisovné tvary zvládá zásady tvoření českých slov rozlišuje větu jednočlennou a dvojčlennou, větné ekvivalenty</i></p>	<p>Realizováno PT Mediální výchova</p>
<p>Komunikační a slohová výchova administrativní styl (dopis, žádost, strukturovaný životopis) tvořivé psaní (vypravování, líčení) odborný styl (charakteristika, výtah) mluvní cvičení; nácvik diskuse</p>	<p><i>student rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel; rozezná fakta od názorů tvořivě píše na základě svých dispozic a zájmů dokáže se kultivovaně dorozumívat; vhodně užívá jazykové prostředky</i></p>	<p>Realizováno PT Mediální výchova Možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny</p>
T E R C I E		
<p>Učivo</p>	<p>Očekávané výstupy</p>	<p>Poznámky</p>
<p>Jazyková výchova zvuková stránka jazyka: spisovný / nespisovný projev pravopis lexikální, morfológický a syntaktický morfológie: deklinace obecných přejatých a cizích jmen; slovesa, neohebné slovní druhy syntax: větný rozbor, přístavek, druhy přívlasků, souvětí souřadné obecné výklady o jazyce</p>	<p><i>student rozlišuje komunikačně vhodné a nevhodné jevy ve zvukové stránce jazyka samostatně používá jazykové příručky správně užívá tvary cizích slov; spisovné tvary užívá adekvátně komunikační situaci orientuje se ve větných členech, ve družích vět vedlejších</i></p>	<p>Realizováno PT Mediální výchova</p>
<p>Komunikační a slohová výchova tvořivé psaní (líčení) odborný styl (charakteristika, úvaha, výpisky, výtah) mluvní cvičení; řízení diskuze</p>	<p><i>student dále rozvíjí vlastní tvořivé psaní využívá základy studijního čtení, rozliší spisovné a nespisovné lexikální prostředky rozvíjí své kultivované dorozumívání rozezná fakta od názorů; učí se řídit diskusi</i></p>	<p>Realizováno PT Mediální výchova Možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny</p>

K V A R T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Jazyková výchova zvuková stránka jazyka: spisovný / nespisovný projev nauka o slově vývoj českého pravopisu morfologie: ohebné slovní druhy, přechodníky syntax: větné členy, souvětí podřadné, souvětí souřadné, nepravé věty vedlejší, slovosled, nepravidelnosti větné stavby	<i>student rozlišuje spisovnou / nespisovnou stránku jazyka podle komunikační situace; zdůvodní užití spisovných a nespisovných jazykových prostředků rozpozná v textu přechodníky, dokáže je vytvořit / použít správně používá zásady větné stavby při vytváření všech typů sdělení, dokáže odstranit chybné jazykové i logické vazby</i>	Realizováno PT Mediální výchova
Komunikační a slohová výchova administrativní styl publicistický styl (interview, fejeton) funkční styly mluvní cvičení; řízení diskuze	<i>student vytvoří strukturovaný i souvislý životopis rozpozná manipulaci v masmédiích rozlišuje základní funkční styly a jejich útvary rozvíjí vlastní tvořivé psaní</i>	Realizováno PT Mediální výchova Možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny

I.1.A – Český jazyk a komunikace